

Eleki Krónika – 2007. november

Lampionos hagyományőrzés

Évek óta hagyomány városunkban, hogy az óvodák megrendezik a Szent Márton-napi lampionos felvonulást. Vajon ki is ez a személy, akinek tiszteletére rendezik ezt az ünnepet? Szent Márton 316 körül született a római Pannónia provincia Savaria /ma Szombathely/ városában. A középkor legnépszerűbb szentje volt. Ő volt az újbor bírója is. A Szent Márton lúdja az alábbi legendára utal: Szent Márton , hogy kitérjen a püspökké választása elől, elrejtőzött a ludak óljában. A ludak azonban gágogásukkal elárulták hollétét. A felebaráti szeretet példájaként is emlegették Őt, mert útja során, amikor találkozott egy szegény vacogó koldussal, szétszakította a köpönyegét és a felét ráterítette a koldusra. A szentre az önzetlen adakozás volt a jellemző. Candesban /Franciaország/ halt meg 397-ben. A bemutatás után térjünk vissza az óvodásokhoz. Ezt a rendezvényt sok aprólékos munka előzte meg, mivel a lampionok elkészítése volt a fő feladat. Jó alkalom volt erre a családi nap, ahol az óvónők, dadusok és a gyerekek mellett a szülők is részt vettek a lázas munkában. Elkészültek a hagyományos kör alakú lampionok, de mellettük a maci és a bagoly alakúak is. Az eredetileg november 9-re tervezett felvonulás a zuhogó eső miatt elmaradt. Így újabb időpontot kellett kijelölni, ez a nap november 16-ra esett. Mindhárom óvoda gyermekei, óvónői és dadusai részt vettek a rendezvényen. Az idő is kedvezett az ünnepnek. A helyszín megválasztása az idén nem a Városháza mögötti térre esett, hanem a Reibel Mihály Művelődési Központra. Az óvodákból elindultak a gyerekek, kis kezükben a lampionokkal, melyek a szeretet fényeként pislogtak. A 3 csoport a templomnál találkozott és együtt indultak tovább a Művelődési Központhoz. Hozzájuk csatlakoztak az általános iskolások is, akik szintén készítettek maguknak lampionokat. Az egyik apuka kísérte őket az úton, a ritmusos német zenével. A Művelődési Központ előtt már tömeg várta őket: a szülők, a testvérek, a hozzátartozók és a város lakói. A színpad nagyszerű lehetőség volt arra, hogy a megtanult műsorukat bemutassák és azt jól láthassa is a közönség. A műsoros programok előtt Singer Éva óvodavezető szeretettel köszöntött mindenkit, méltatta Szent Márton püspök jelentőségét és ezután átadta a teret a gyermekeknek és az óvó néniknek. Mindhárom óvoda műsora a német hagyományt tükrözte. Volt a színpadon jókli zenére kendős körtánc, Szent Márton-napi árnyjáték és olyan is, hogy a gyerekek sárkány-alakzatot alkottak és így adták elő műsorszámukat. Jól szórakozott az egybegyűlt közönség. A rendezvény sikeréhez az alábbi támogatók járultak hozzá: Békés Megye Képviselő-testületének Nemzeti és Etnikai, Kisebbségi, Ifjúsági és Vallásügyi Bizottsága /Bcs./, az Oktatási, Kulturális és Sportbizottság /Elek/. Az útvonalat a felvonulóknak a Rendőrség biztosította. Köszönet a segítségért a Polgármesteri Hivatalnak, a Városüzemeltetési és Karbantartó Csoport dolgozóinak, valamint a kedves fogadtatásért a Művelődési Központ igazgatójának és dolgozóinak. Külön köszönet és hála azért a sok önzetlen segítségért, melyet a szülőktől kaptak a gyerekek, ezen a borongós novemberi napon.

Nádor Mária

Eleki Szlovákok Kulturális Napja

Immár negyedik alkalommal hagyományosan november végén rendezték meg a Művelődési Központ, a Szlovák Kisebbségi Önkormányzat és a Szlovák Kulturális Egyesület egész napos közös rendezvényét, a disznótorral egybekötött, eleki szlovákok kulturális találkozóját. A rendezvény, mint eddig minden évben, disznóvágással indult. Miután a böllérek megitták az áldomást a röfi emlékére, megkezdődött a feldolgozás. Készült hurka, kolbász, helyére került a pörköltnek való. Közben az asszonyok is serénykedtek. Serényen mosták a belet, könnyezve vágták a hagymát. Az esti vacsorára

érkező vendégeket terített asztal fogadta. A vacsora tálalása előtt Dr. Kuruczné Czvalinga Judit a Szlovák Kisebbségi Önkormányzat elnöke ünnepi beszédet mondott. Ezt követően bemutatta előadását a Tardos községből érkezett szlovák táncsoport, valamint az Elek Táncegyüttes. A vendégek az est folyamán megtekinthették a helyi gyűjtésből összeállított hagyományőrző kiállítást, valamint Vajda Ildikó kisjenői festőművész szemet gyönyörködtető képeit.

Árgyelán Erzsébet

Advent - a megérkezés

A karácsony méltó megünneplésének elengedhetetlen része az advent, az ünnepet megelőző négy hét. Az advent varázsos hangulatát, a karácsonyi várakozást a régmúlt mitológiája alakította ki. Abban az időben az emberek még hittek a boszorkányokban, gonosz lelkekben, varázslókban, mindenféle régi istenekben, éppen ezért használtak misztikus dolgokat.

Például, koszorút fontak vesszőből, fűzfából és fenyőágakból, amelyet arany vagy piros színű szalaggal díszítettek. Minden egyes szín, forma sajátos jelentést hordozott. A zöld a termés színe volt, a piros az életé, az arany és a sárga pedig a fényé. A kör alakú forma az örökkévalóság jelképe, a varázserőé, ami soha el nem múlik.

Úgy tartották, hogyha ilyen "szent" koszorúkkal veszik körbe a házakat, az elűzi a gonosz szellemeket. Ezek az ősi rituálék azonban, szép lassan feledésbe merültek. 1838-ban Johann Heinrich Wichern protestáns lelkész az általa alapított gyermekotthon egyik termébe egy hatalmas csillárt készített fából. Erre a csillárra minden egyes istentisztelet alkalmával egy gyertyát tűzött. Ez a kedves szokás hamar követőkre talált, de csak 1860-ban alakult ki az a forma, hogy csupán csak négy gyertyát, az advent négy vasárnapjának jelképét tűzték a koszorúra. A gyertyagyújtás a keresztény mitológiában, annak a fontos eseménynek a része, amely Jézus eljövételét jelenti. Minden újabb gyertya meggyújtásával egyre közelebb kerülünk a karácsonyhoz. Ezeket a várakozással teli heteket régen szigorú böjttel töltötték az emberek, eljártak a hajnali misére, amit Szűz Mária tiszteletének szenteltek. Az advent másik fontos kelléke az adventi naptár, a meglepetés kincsháza. Ezt a szokást egy édesanya találta ki kisfia vigasztalására. A fiú minden este azt kérdezgette, mennyit kell még aludnia, hogy megjöjjön a Jézuska. Anyukája ezért egy karton lapból huszonnégy ablakot vágott és az ablakok mindegyikére egy bonbont akasztott.

Később a fiúból felnőtt lett, és nemhogy nem felejtette el ezt a kedves ajándékot, hanem az adventi kalendáriumok árusításával maga is több millió gyermeknek szerzett örömet.

A karácsonyi készülődés már sok helyen kezdetét veszi. Szép lassan megjelennek az utcán az ajándékarusok, karácsonyi dallamok hangjai lengik be a városok üzleteit és az emberek teli szatyrokkal megpakolva sietnek a dolgukra. Mindenki fejében az a gondolat motoszkál, mivel is lephetné meg barátait, szerezhette örömet szeretteinek az ünnepen.

arlan

17 év Isten szolgálatában

November 11-én Elek Református egyházközségében ünnepi istentiszteletre gyűltek össze a helybeli valamint a kétegyházi és lökösházi református gyülekezetek. Az Igét ez alkalommal Nagy László, a Tiszántúli egyházközség főjegyzője hirdette. Az esemény rendhagyó volt, mivel a hívek e napon emlékeztek meg arról, hogy lelkészük, Dr. Oláh Jenőné, aki korábban eredetileg egészségügyi pályán dolgozott, 17 év szolgálat után január 1-től nyugdíjba vonul. Pálfi Zsuzsanna és Strifler Józsefné, jelenlegi gondnok az

eleki gyülekezet nevében megköszönte a lelkipásztor munkáját és átadta a gyülekezet ajándékát, egy aranyláncot és egy kitűzőt. Ezt követően Nagy László főjegyző adta át ajándékát a búcsúzó lelkipásztornak. Pluhár László, Elek város polgármestere „Elek” feliratú, kézi festésű vázával, Kalcsó Istvánné, Kétegyháza és Germán Géza, Lökösháza polgármesterei pedig virággal köszöntötték őt. A búcsúzó lelkipásztor Isten iránti hálával köszönte meg a felé áradó szeretetet amit az elmúlt másfél évtizedben kapott. Az istentisztelet végén a gyülekezet és a hívő vendégek átvonultak a napközi konyha ebédlőjébe, ahol fehér asztal mellett oldott, testvéri hangulatban fogyasztották el a feltálatl ételt. Az ebéd megkoronázása volt a hatalmas nyitott Bibliát ábrázoló torta, amelyet Mikló Csaba cukrászmester, Mikló Ferenc presbiter fia készített. A jelenlévők valóságosan is átélték, hogy jó az atyafiakkal együtt lenni Isten színe előtt, testvéri közösségben, Neki adva hálát mindig mindenért.

arlan

Egy érdekes adalék

Jövőre lesz száz éve annak, hogy megszületett Sólyom László, 1931-ig Schick /1908-50/. Akiről köztudott, hogy 1950-ben, az úgynevezett tábornokperben halálra ítélték és ki is végeztek koholt vádak alapján, pedig a II. világháború utáni rövid ideig tartó demokráciában kommunistaként jelentős közéleti szerepet vállalt! /Volt katonai főcsoportfőnök, de pl. hadtörténetet is tanított a tiszti akadémián./ Az igazsághoz tartozik az is, hogy a Ludovikán végzett, de 1941-ben a származása miatt ott kellett hagynia a Honvédséget. 1954-ben részben rehabilitálták, 1956-ban kivégzett társaival újratemették, és csak 1990. október 1-jén rehabilitálták teljesen! A leánya még 1980-ban írt egy könyvet róla, ami csak 1988-ban jelenhetett meg. /Sólyom Ildikó: Megtörténhetett? Szeged, 1988.372 o./ Ebben a kötetben a 166. oldalon olvasható egy érdekes adalék a németek 1945 utáni kitelepítéséről, illetve ahogy ma mondjuk, a kiűzetéséről: "Jött a sváb kitelepítés, kidolgozták a kitelepítés tervezetét, de a belügyminiszteri végrehajtási utasítás már merőben mást tartalmazott.

- Imre bátyám /Nagy Imre/ lejössz, vagy én menjek fel? Megengedhetetlen, ami itt megy! ...Azonnali leváltásomat kérem...Menjünk az Öreghez /Rákosi!/ Amit a svábokkal tesznek, azt én nem nézem és nem tűröm. Ugyanazt csinálják, amit a nyilasok a zsidókkal. Puskatussal lökdörik őket. Ezek nem gazemberek! Aki bűnös, bíróság elé kell állítani, de ezek vétlen német anyanyelvűek."

Sólyom 1945--46-ban Budapest rendőrfőkapitánya volt, tehát ilyen beosztásban mondta ezeket a fenti kemény szavakat, ami igen csak a dicsőségére vált akkor, de most is, az utókor szemében, mert nem akárki mondotta, pedig pártállása, származása alapján nem ezt várták el tőle, de ő mindig fontosnak tartotta az erkölcsöt! Aki elolvassa leánya kötetét, az megértheti, hogy mi volt az ő "bűne". Pl. egyszer arról beszélt, hogy ami bűn volt a nyilasok alatt, azt vagy hasonlót 1945 után sem szabad elkövetnie senkinek sem! Ezért kellett meghalnia. Sajnos volt egy ilyen tragikus korszak hazánkban is! Mindentől függetlenül Sólyom László ma is példaképül szolgál mindenkinek, bátor kiállására tisztelettel tekinthetünk a mai Magyarországon is!

Rapajkó Tibor

Az októberi testületi ülésről

A legutóbbi, október 29-i önkormányzati ülés csendesnek, pengeváltások nélkülinek tekinthető, hisz olyan dolgokról kellett dönteni a képviselőknek, amelyek pártállástól függetlenül mindenki számára támogathatók voltak. Az ülés elején Lebenszky Attila, a

Gyula és környéke kistérségről számolt be. Az elmondottakból az derült ki, hogy ez a kistérség Szeged után a második legfejlettebb a Dél-Alföldön. A jelenlévők megállapodtak abban is, hogy ez az együttműködés továbbra is folytatódni fog. /Gyula, Elek, Kétegyháza és Lökösháza szoros kapcsolatáról van szó./

Utána a hulladékgazdálkodási terv megvitatása következett. Ekkor többek között arról esett szó, hogy Eleken sürgőssé vált a vízvezetékrendszer felújítása, mert az hamarosan el fog avulni. Szükség lenne az elektromos hulladékok kezelésére is, mert a kidobott berendezések most is sok kellemetlenséget okoznak. Ezen problémák megoldásában nagy szerepet kell kapniuk a pályázatoknak.

Ezt követte a 2008. évi belső ellenőrzési terv elfogadása, majd pedig megállapodás jött létre a városi és a kisebbségi önkormányzatok között, melyet a törvények szerint minden évben meg kell tenni.

Ezek után módosították az általános iskola alapító okiratát, hisz az úgynevezett polgáriban ez év őszétől már nincs oktatás, így ez az épület a város tulajdonába került, amiben egy fővárosi cég /Winner Sport/ fog munkát biztosítani az elekieknek. Majd pedig sor került az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatának a módosítására, melynek következtében pl. a bizottsági üléseken a kisebbségi önkormányzati képviselőt is biztosítani kell, de az illető személyek nem rendelkezhetnek szavazati joggal!

Az ülés végén még a polgármesteri hivatal szervezeti és működési szabályzatát is módosították, illetve a belső ellenőrzés rendjét is. A következő ülés november végén várható.

Köszönet Singer Ferenc önkormányzati képviselőnek /Fidesz/ a tájékoztatásért.

Rapajkó Tibor

Rendőrségi hírek augusztus-november

Az elmúlt három hónapban végzett intézkedéseikről elmondható, hogy a településen a szabálysértők elkövetőinek a száma hasonló az elmúlt időszakéhoz. Kiemelt szabálysértések miatt 74 fő ellen kezdeményeztünk szabálysértési eljárást.

Kisebbségi szabálysértések elkövetése miatt 203 fővel szemben szabtunk ki helyszíni bírságot. A bűnügyi munkánk során az eltelt bő három hónapban több büntető feljelentést is tettünk, ennek során 11 fő került elfogásra, ebből egy országos körözés, tíz pedig bűncselekmény elkövetésének tettenérése miatt. Az előző időszakhoz viszonyítva az előállítások száma emelkedő tendenciát mutat, hiszen 46 fő lett előállítva különböző bűncselekmények elkövetésének gyanújával. Sajnos egy hónap leforgása alatt két rablás is történt. Augusztus 15-ről 16-ra virradóan Eleken a helyi A. Z.-t ismeretlen tettesek a házában bántalmazták, majd különböző értékeket vittek el tőle. A sértett a bántalmazást követően nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőri intézkedés során megállapítást nyert, hogy a bűncselekmény elkövetésével egy eleki és egy Elekre látogató fiatal gyanúsítható, akiknek súlyos testi sértés és csoportosan elkövetett rablás miatt kell majd felelniük a későbbiekben.

Egy hónappal később Kétegyháza területén a 83 éves P. I. lakásába mentek be ismeretlen tettesek. Az idős embert tetteleg bántalmazták, amelynek következtében szintén nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, ezt követően a sértett 10.000,- forintjával távoztak a helyszínről. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a bűncselekményt három fiatalkorú követte el, akik jelenleg letartóztatásban vannak. Sajnos a sértett azóta elhalálozott. Közlekedési baleset öt esetben történt, melynek során kettő fő könnyű, egy fő súlyos sérülést szenvedett.

Tóth András r.ftzls.

Mindenki névnapja

Az Eleki Németek Egyesületében már hagyomány, hogy minden év végén megünneplik a „mindenki névnapját.” Erre az idén is sor került, október 30-án 17 órától, a Leimen Községi Házban. Kellemes meleg fogadta a nagyterembe érkezőket, valamint virágokkal feldíszített, terített asztalok. Szilbereisz Józsefné elnök-asszony köszöntő szavai után egy kis műsor következett /vers és ének/. Azután mindenki végigkínálgatta a süteményét, vagy az ízletesen elkészített szendvicset. Az asztalokon elhelyezett üdítő és ásványvíz közül választhattak a szép számmal egybegyűltek.

Beszélgetéstől, csevegéstől zsongott a terem. Akik eljöttek jól érezték magukat, örültek egymásnak, kicsit kikapcsolódtak a mindennapok gondjaiból. Remélhetőleg az újonnan alakult fúvószenekar – I év múlva – már műsorral tud kedveskedni a névnaposoknak.

Nádor Mária

Az eleki Katolikus Hírmondó legutóbbi /4-5./ számai

A szeptemberi Katolikus Hírmondóban olvashatunk a hitoktatás fontosságáról. Megtudhatjuk azt, hogy elekiek részt vettek az augusztusi mariazelli ifjúsági találkozón, illetve az esztergomi ministránsok táborában is. Egy beszámolót találhatunk arról, hogy az idei, 61. leimeni -eleki búcsún részt vett egy eleki küldöttség, melynek tagja volt városunk polgármestere, illetve plébánosa is.

Az októberi lapszámban pedig el lehet olvasni XVI. Benedek pápa missziós világnapra szóló üzenetét teljes terjedelmében. Ebből egy részlet: "...az Egyház emberiségnek nyújtott elsődleges szolgálata, hogy a kulturális, társadalmi és etikai átalakulásnak irányt adjon és evangelizálja azokat, hogy Krisztus megváltását felkínálja korunk emberének a világ olyan részein, ahol a szegénység, az erőszak, az emberi jogok szisztematikus tagadása megalázást és elnyomást okoz." Akik még nem tudták megszerezni a Katolikus Hírmondó legutóbbi számait, azok elolvashatják a városi könyvtárban is.

Rapajkó Tibor

Azok a gonosz coccusok /skarlát, orbánc, tüdőgyulladás, tripper/, avagy a baktériumok alvilága 2.rész

Mottónk: A baktériumok alapvetően jók!

De akadnak közöttük rosszak is, kórokozók, ez az ő alviláguk. Az „anyák megmentője”, a magyar Semmelweis Ignác /szülész-nőgyógyász/ sem tudta, hogy a streptococusszal harcol a szülő nők életének megmentéséért. Nagyon sok áldozatot követelt a gyermekágyi láz 1847-ig.

A látszat sokszor csal. A coccusok gömbölydedek, párban járnak vagy négyesben, láncot alkotnak, esetleg szőlőfürtöt, azonban velejükig „gonoszak”. Gyulladásokat okoznak és célpontjuknak megfelelően, kimutathatóak, szinte mindenből (kérem csak az erős idegzetűek olvassák, bár a gyengébb idegzetűek épp olyan súlyosan megbetegedhetnek). A laborba beküldött torok vagy orrváladékból, fülváladékból, köpetből, gennyből és punktátumokból (mell-, hasüreg, mozgásszervek, nyirokcsomók, stb.). Ennyi talán elég az „ínyencségek”.

Skarlát (más néven vörheny): a tettes a Streptococcuspyogenes, tünete a skarlátvörös torok, gyulladt mandulák, láz, később kiütések a testen. Ma már kezelhető.

Orbánc: a kórokozó szintén streptococcus. A sérült bőrön át jut a szervezetbe. Magas lázzal és gyulladással jár.

Tüdőgyulladás: itt a leggyakoribb a Streptococcus pneumonie, de staphylococcus is

okozhatja. Ez az a betegség, amelyet sokan végig szenvedtek már és mindenki hallott róla. A vírusok „készítik elő a terepet” a baktériumoknak, légúti megbetegedések formájában (gyulladás, köhögés). Ezen a meggyengült védelmi rendszeren, már teljes erővel támadhatnak a coccusok vagy más baktériumok és kész a tüdőgyulladás valamelyik fajtája, kisebb, nagyobb „tüdőterületet” megtámadva. A bacikat belégzéssel kapjuk meg. Trüszköljünk, köhögjünk bele embertársaink arcába bátran, ha rosszat akarunk neki!

Ehhez a sorozathoz kapcsolódhat a mellhártyagyulladás, hiszen közel van a tüdőhöz.

A rettegett meningococcus, ami tulajdonképpen nagyon RITKÁN okoz megbetegedést (csak ne én legyek az a ritka, gondolhatják). A betegség ismert neve: gennyes agyhártyagyulladás, de a lényege nem ez, hanem egy általános vérmérgezés, aminek csak részfolyamata az agyhártyagyulladás. Most mondhatnám, hogy evezünk könnyebb vizekre, de sajnos a coccusoknál csak „nehéz” vizek vannak. Ilyen a tripper is. Az álszentek már fenhetik rám a fogukat. Szerveneni persze lehet a betegségtől. De beszélni róla? Akkor a pikáns újságokat, kazettákat is el kell rejteni, és a TV-t kérem kikapcsolni már a 16-os karikánál! A gonococcus okozza a gonorreát (görög szó, mivel már Zeus „gyermekai „is kivették részüket” a földi örömeiből), amiről nem tévedés csak ezer év múlva derült ki, hogy nemi úton terjed. A tripper vagy kankó tehát „történelmi betegség”. Nem keverendő a vérbajjal, amit Kolombusz hozott az újvilágból, ami miatt elég sok, főleg férfiember fogadta meg, ha újrászületne, kizárólag elmélkedéssel töltené el idejét, ugyanis nagy fájdalommal néha halállal járó megbetegedés. A coccusok mindenféle gyulladást okozhatnak fogtól a petefészekig. Ugye ezek után a gonosz és sok esetben gyilkos baktériumok után, nem kell hangsúlyozni, hogy az antibiotikum egyáltalán nem „estélyi ruha”, amit szeszélyeink szerint használunk, hanem nagyon is kötelező „munkaruha”. Ezért feltétlenül tartsa be orvosa utasításait és fogadja meg gyógyszerésze tanácsait MINDANNYIUNK érdekében!

Huszár Gabriella

Szociális Munkások Napja

A köztisztviselők, a közalkalmazottak napja mellett a kormány kijelölt egy napot, a Szociális Munkások Napjává, november 12-ét. A Gyulai Kistérséghez tartozó településeken megrendezték ezt a napot. Az elekre november 13-án délután 4 órától került sor, a Napközi Otthonos Konyha ebédlőjében. Először rendezték meg ezt az eseményt, ebben az ágazatban, az eleki városi önkormányzat segítségével. Meghívást kaptak a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekegészségügyi Intézménye Szociális Szolgálat munkatársai és a Pszichiátriai Betegek Otthonának dolgozói. Ízlésesen megterített asztalok fogadták a vendégeket, rajtuk üdítők és ásványvíz. Andrásiné, az összevont intézmény helyi vezetője, köszöntött mindenkit, és külön üdvözölte Pluhár László polgármester urat, aki egyben a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás elnöke, Lebenszki Attila irodavezetőt, valamint Szilágyiné Tóth Erzsébetet, a Gyulai Kistérség Egységes Szociális Intézményének vezetőjét, és a megjelent helyi városi önkormányzati képviselőket. Az üdvözlések után felkérte a Dr.Mester György Általános Iskola alsósait, műsoruk bemutatására. Elhangzottak: versek, székely népmese, az alsós kórus előadása, furulya-kísérettel és szóló-énekléssel. A műsor kedves színfoltja volt az ünnepségnak, mely Bellon Tiborné tanítónő áldozatos munkáját dicséri. A gyerekek szereplése után felkérte Pluhár László urat, köszöntse a jelenlévőket.

Ő beszédében üdvözölt mindenkit és megköszönte a dolgozóknak az áldozatos munkavégzésüket. Kiemelte, hogy a szociális területen, 2007. augusztus 1-től történt a nagy változás, ettől az időponttól működik az egységes szociális intézmény. Az összevonás célja az volt, hogy ezzel a munka hatékonyságát emeljék. Ehhez Gyuláról sok

segítséget kapnak. Polgármester úr kifejtette továbbá: „Verseny van ebben a szférában is, de a munkát úgy szervezzük meg, hogy ezek az intézmények versenyképesek legyenek. Pénzügyi megtakarítás is érződik már az összevonással. Léptünk egy kicsit előre, augusztus óta, nem sokat, egy kicsit. Az átadás-átvétel nehézségein túljutottunk és most már csak az összehangolt, odafigyelést igénylő munkavégzés következik.” Ehhez kívánt minden dolgozónak eredményes munkát.

Ezután Szilágyiné Tóth Erzsébet, aki a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményének a gyulai vezetője, néhány szóval köszöntött mindenkit, és szeretettel hívta a dolgozókat egy gyulai látogatásra, tapasztalatcserére, majd átadta a terepet egy munkatársának, aki verssel és dalokkal kedveskedett az ünnepelteknek. Végül egy szép székely asztali áldással kívánt mindenkinek jó étvágyat a finom vacsorához.

Nádor Mária

Leszakadt a plafon

Az ebédlőből bámultam a mestergerendát és a cserepeket, azaz belülről a tetőt. A padlásfeljárót ki kellett szedni, mert megindult lefelé.

- Mi a fene tartotta ezt? Itt lent nem látok semmit. Összefeszítették a pallókat, amúgy nincsen rögzítve. - magyaráz lefelé a „mester”, akit óvodás kora óta ismerek. Azon medítálok, hogyan lebeghetett ez a nagy ajtó huszonvalahány évig? Ő szögel, kalapál és sorolja, hogy még hány felé kéne mennie, fát kivenni, javítani.

- Járok dolgozni, de nem szeretem a kőműves munkát!

- Úgy gondoltam szereted, hiszen dicsérnek.

- Nem, én a mezőgazdaságot szeretem.

- Hogy-hogy?

- Hát a lakatosságot. Szemüveg nélkül néztem tíz órát a hegesztést, bedurrant a szemem, de megtanultam! - mondja büszkén.

Az sem volt egy okos ember, aki engedte, hogy szabad szemmel nézd az ívfényt, meg is vakulhattál volna- gondolom magamban, de olyan lelkesedés van a hangjában, hogy nem szólok semmit.

- Akkor nincs szakmád?

- Elvégezhetném egy év alatt az iskolát, hogy legyen papírom, de utálok tanulni! - néz le rám a padlásról dacosan.

- Én meg kerek húsz évet tanultam, mégis itt vagyok!- replikázok vissza az ebédlőből, hiába „érett korú” vagyok a reklámok szerint, és remélhetőleg koránérő típus.

- Lakatos szeretnék lenni!- mondja csendesen- De nincs munka, minek tanulni?

Eszembe jut, hogy néhány hónappal ezelőtt mesélte egy ismerősöm, hogy Makó alatt paprikát lehet szedni, 200 Ft egy zsák. Nagyok lehetnek azok a zsákok, amennyire ismerem a munkaadókat.

A „mester” folytatja a „nem szeretem” munkát, és hull a vakolat, a por, mindenre, ami nincs letakarva: a könyveimre, a mobilomra, a régi fényképekre az ágyneműtartón, a kukoricára, amit még nem morzsoltam le, a káposztára, amit még nem szeltem fel.

Megborzongok. Hideg van. Ja, persze a padlás felől dől a hideg, hiszen fölötte csupán a szürke őszi ég, köztük, pedig egy félrecsúszott kúpcserép. A galambok? Kirepültek rég...

Huszár Gabriella

A Postások

Húsz éve a szomszédom, mégse tudom a lánynevét.

- Tudod, apunak nagy körzete volt, a parókiától Lökös felé és Újtelep is hozzá tartozott. Mi gyerekek is segítünk neki, akkor még a postás hordta ki az újságokat, különböző számlákat is...

Csendesen kezdtem süllyedni a szégyentől. Most kérdezzem meg, hogyan hívták az apukáját? Ez már nevetséges. Rólam azt is tudják, amit én sem tudok, én meg annyit sem tudok, mint amit illene. Aztán természetesen megkérdeztem. No, de nem tőle.

- Igen, ő Turla lány, az apja postás volt, a Turla Gyuri bácsi, az ötvenes évek elejétől rótt az utcákat. - Ahogyan zsongtak a szavak eszembe jutott a „Sonkoly gyerek”, így mondják az emberek arra, aki felénk jár. Jön sárban (nálam nincs járda), jeges viharban, döglesztő hőségben, nem hátrál meg a kutyáimtól sem és udvarias. Rendszerint akkor vagyunk idegesek, ha nem jön a postás, amikor várjuk, vagy ha számlákat dob be. Bezzeg, amikor babát hoz a gólya a „jópofa rokon” mindig megkérdezi „na kire hasonlít a postásra vagy a kéményseprőre (bár mostanában inkább gázleolvasó)?”. Pedig ők vittek gyakran rózsaszín levelet (illatost), és néha feketét, síráshozót. Vittek valakitől gyakran, aztán elmaradozott a levél, pedig a függöny mögül lesték jön-e valami.

-Ki volt itt Eleken talán a leghosszabb ideig postás?- kérdezem ismerősömet

-A Zimmermann bácsi- vágja rá- úgy mondták a „mindenki Feri bácsija”. Ő tudna csak sokat mesélni, vagy negyven évig hordta a leveleket, és milyen szépen harmonikázik!

- Női postás?

-A Piroska, Ottlakán Péternének hívják.

Képzeltbeli kalapomat megemelem az asszony előtt, aki ezt az egyáltalán nem női munkát végezte évtizedeken át

Ennek a szakmának voltak és vannak nagy „öregjei” Eleken. Ők felértek egy helyi újsággal, esetleg, Istenbocsá' egy gyóntatópappal. Hírek hordozói és titkok tudói.

Jön a karácsony. Gyerekkoromban a képeslapokat is odatettük a fa alá, hogy aki távol van is, velünk legyen. (Most is odatehetnék a mobilt, hogy 1, 2 vagy több üzenete van, csak valahogy nem stimmelne a karácsonyfához). Adjunk fel egy lapot (szépek vannak) próbaképpen, a bélyeg alá apró titkot lehet írni /csak ne azt „Csókol anyád Tibi”/. Napsütést hoznak még a bacik is a számlák világába, és húsz év múlva, talán megtaláljuk valahol a zoknik alatt egy kézzelfogható memóriában.

Ugatnak a kutyák. Jön a postás, amikor kimegyek, hallom, hogy valakivel beszél. No ez az, amit se a Turla Gyuri bácsi (az idén lett volna 90 esztendő), se a Zimmermann bácsi nem csinált.

Telefonál!

Huszár Gabriella

Horváthné Ibolya verse:

Nyári emlék
(Az én őzikém)

„Fenyves-pusztán jártam én,
ott láttam az őzikém.
Fehér pettyes, szép szemű,
négy kis lábán szökkenő.

Rám nézett és megijedt,
kicsi szíve megszeppent.
Szélesebesen tovament,

a lakhelye titkos lett.

Ne félj tőlem őzike,
nem bántalak én téged.
Magas erdő árnyat ad,
a kis patak majd megitat.

Legelj tovább, játssz és szaladj,
hús erdőnek fái alatt.”

Országos bajnok

Ez év szeptemberében vette kezdetét az atlétikai ügyességi csapatbajnokság Békéscsabán, ahol egy eleki fiatal, Bedő Patrik is a versenyző között szerepelt. Patrik a gyulai 5. Sz. Általános Iskola 8. osztályos testnevelés tagozatos tanulója. A békéscsabai elődöntőn súlylökőként indult, ahol első helyezést ért el. Ezt követte október 10-én a budapesti UTE pályán megrendezett döntő, ahol a csapat országos bajnok lett, Patrik pedig egyéni csúcstól döntve országos bajnoki címet szerzett. Gratulálunk az elért eredményekhez és sok sikert kívánunk a további megmérettetésekhez!

32 év a köz szolgálatában...

Ez év február 27-e volt az utolsó munkában töltött napja Bágyné Őz Ibolyának, aki 32 évet dolgozott az eleki tanácsházán, majd városházán. A nyugdíjas napjait élő és azokat megszokni igyekvőnek tettem fel a kérdéseimet. Az előre megbeszélte időben szeretettel fogadott otthonában.

N.M.: Meséljél kicsit a Végegyházán töltött éveidről !

Bné Ibolya: Szegeden születtem, de életem egy szakasza Végegyházán telt el. A szüleimmel ott éltem. Általános iskolai tanulmányaimat is ott végeztem el. Bár nagyon szerettem volna továbbtanulni, de az akkori körülményeim olyanok voltak, hogy ez csak álom maradt a számomra. Dolgoznom kellett. Fizikai munkát végeztem a földeken, hogy ezzel anyagilag is segítsem szüleimet. Később jelentkeztem a békéscsabai Közgazdasági Technikumba, melyet eredményesen elvégeztem. Miután érettségi vizsgát tettem, elhelyezkedtem még itt Végegyházán, az Általános Iskolai Gondnokságon.

N.M.: Hogy kerültél Elekre? Bné Ibolya: Kettős ok hozott engem Elekre. Egyrészt a barátnőm jelezte nekem, hogy megüresedett egy hely az eleki tanácsháza igazgatási csoportjánál, de a szívem is Elek mellett döntött, mert férjhez mentem egy itt élő fiatalemberhez. Így 1975. március 16-i hatállyal –áthelyezéssel – idekerültem.

N.M.: A köztisztviselői munka bonyolult terület. Te milyen feladatokat láttál el?

Bné Ibolya: Miután én is elvégeztem az állásom betöltéséhez szükséges szakvizsgát az alábbi feladataim voltak: munkaügy, kereskedelem, hatósági bizonyítványok kiállítása, a hagyatékkal járó összes feladat.

1997 óta a városházán a számítógépes iktatást végeztem és mellette még a hagyatékot. Éves szinten több ezer ügyirat fordult meg a kezemben. Az iktatási munka látszólag látványtalan, monoton feladatvégzésnek tűnik, de a legfontosabb része a hivatali munkának. Innen indul ki minden ügyiratnak, ügynek a menete és az elvégzés után itt zárul. Pontos odafigyelést, precíz munkát kíván ez a munkafolyamat ahhoz, hogy a megfelelő ügyintéző asztalára kerüljön az elintézendő ügyirat. Teljesen bizalmi állást töltöttem be, hiszen minden ügyről tudomásom volt. Én mindezeket magamban tartottam.

Nagyon megszerettem ezt a munkakört, életem részévé vált. Szerettem az ügyfeleket, és nagyon megszerettem a kollegáimat. Mindig örömmel végeztem a feladataimat.

N.M.: Tudom, hogy mi a legkedvesebb hobbid! Talán ha erről mesélnél nekünk?

Bné Ibolya: Az éneklésben találok meg az örömeimet. Már Végegyházán énekkaros voltam, mindig is szerettem énekelni. Mikor kint dolgoztunk a földeken, szívesen tanultam az idős emberektől szép magyar nótákat. Sokat tanultam a rádióból, a kazettákról és a CD-lemezokről. Többször beneveztem különböző versenyekbe, énekeltem Romániában és hazai színpadokon is a Román Hagyományőrző Táncegyüttes turnéjain. Az eleki Világtalálkozók folklórdélutánjainak is állandó szereplője vagyok. Szeretném elmondani, hogy soha ellenszolgáltatást nem vártam és várok ezekért a fellépésekért. Én a lelkeimet adom egy-egy szerepléskor, és ha érzem, látom, hogy magamból valamit át tudtam adni a közönségnek, akkor ez boldoggá tesz.

N.M.: Szeretnék visszakanyarodni még az utolsó munkában töltött napodra? Milyen meglepetés ért ekkor?

Bné Ibolya: Amíg dolgoztam, igyekeztem a munkámra és a kollegáimra is kellően koncentrálni. Utolsó munkanapomon csak a munkámra figyeltem, és a nap végén egy kollegám lekísért a földszintre, ahol nagy meglepetés ért. Mikor beléptünk a házasságkötő terem ajtaján, ott voltak a kollegáim a terített asztalok mellett, és csak rám vártak, hogy méltóképpen és szeretettel elköszönjenek tőlem. Ekkor összeszorult a szívem és nagyon meghatódtam. Nem is gondoltam, hogy ilyen mélyen bennélek a szívükben. Ezt bizonyítja az a sok-sok kedves ajándék és elköszönő szó, amit kaptam tőlük. Mindezek mellett legjobban a zsűrizett festménynek örültem és annak a padlóvázának, melyen az összes kollegám beégetett neve szerepel. Örök emlékül – számomra.

Még jobban meghatódtam, amikor egy Emlék-könyvet kaptam, Bágyné Őz Ibolya felirattal, melyben minden kollegám előadói (emlék) íven köszönt el tőlem. Mindegyik üzenet kedves számomra, mögötte az ismert személlyel, de talán kettőt kiemelnék – név nélkül:

„Igazából csodálattal tölt el az a 40 év, melyet én még fel sem tudok fogni, amit TE munkával töltöttél úgy, hogy közben „ember” tudtál maradni! Milyen ember? Közvetlen, nyitott, barátságos, figyelmes, kedves, érzékeny és még sorolhatnám...” Vagy egy másik „búcsúzás”: „Az a pár év, amit együtt dolgoztunk, úgy érzem, jól telt el. Sokat köztökdtem, de remélem ezzel színesítettem a napjaid, és nem volt annyira nehéz az iktatás egyhangúsága. Kívánom, hogy teljen boldogságban a nagy pihenés, és néha gondolj ránk!” Eddig a vallomások és még sorolhatnánk tovább. A beszélgetés végén kívánom Ibolyának, az Eleki Krónika Szerkesztősége nevében is, hogy még töltsön nagyon sok boldog nyugdíjas évet a férje, a 2 gyermeke és unokája körében. Továbbá kívánom, hogy még sokszor énekelje el kedvenc magyar nótáját a „Várjatok még őszi rózsák” kezdetűt, mindannyiunk örömére.

Nádor Mária

Elekiek a Gyöngyösi Bormúzeumban

Szép virágos Gyöngyös kellős közepébe érkezett meg csendben, az Eleki Nyugdíjas Klub kirándulók népe. Teli busszal jöttünk, Elek városából, hogy a még sosem látott Mátra szépségeit jobban megismerjük. A bormúzeumba lépve kedves hölgy fogadott, aki a borok készítését kezdetétől fogva, egészen a maig elmesélte nekünk. A végén megkóstolhattuk mindet.

Könnyű volt kóstolni, ízlelni is őket, a kedves borásznő öntözgette őket. Akadt olyan köztünk, kinek úgy megtetszett, hogy még palackot is gyorsan vett belőle. Az itt ízelt nedűt ezzel örökítve..

Áldja meg az Isten, az itt élők népét Kik az itt készült nedű igaz mesterei.

Zsurka Péter

Gólyanap a középiskolában

2007. szeptember 20-án, csütörtökön tartották a gólyanapot az eleki Harruckern János Középiskolában. A rendezvény 9 órakor kezdődött, amikor is a 9. osztályosok sorrendben felsorakoztak az iskola udvarán. A 9. a. osztály raboknak, a 9. b. osztály csecsemőknek, a 9. c. osztály pedig cigányleányoknak és fiúknak öltözött be. Ezt követte egy zenés /trombitaszóló/ felvonulás a városban, ami után mindenki visszatért az iskolába, majd érdekes játékokkal, vetélkedővel folytatódott a rendezvény. A sok mulatságos feladat többek között a következőkből állt: rántottát készíteni idegen helyen, kártyavár építése valakinek a hátán, lufifújás fekvőtámaszok alatt. /Az új tanároknak is mulatságos szituációban kellett bemutatkozniuk./ A nap az esti diszkóval ért véget, mindenki jól szórakozott az egész nap folyamán. Az idén a 9. a. osztály lett a győztes.

Rapajkó Tibor

Hollandiai tanulmányúton

2007. október október 22-26-án Perei Gáborné, a Harruckern János Közoktatási Intézmény tanára tanulmányi úton volt Hollandiában. A továbbképzésen azok a személyek vehettek részt, akik egy sikeres pályázatot nyújtottak be. Magyarországról összesen 18-an jutottak ki, ebből pedig ketten Békés megyéből. /Nekik abban a szerencsében volt részük, hogy tanulmányozhatták a holland oktatási rendszert, így a mérést és értékelést is./ Érdekességképpen megemlíthető, hogy pl. ott az általános iskola négy éves kortól kezdődik, az általános középiskola pedig öt éves. A szakmai képzés pedig attól függ, hogy ki hány év alatt tudja, kívánja letenni a vizsgákat. Ott már 1996-tól kezdődtek az iskola-összevonások. /Ma a korábbi 1000-ból 70 nagyobb intézmény lett! Az iskolákban nincs zsúfoltság. Nem ritka, hogy a tanár, csak két-háromtanulóval foglalkozik. A meglátogatott iskolákban üvegfalak voltak! Mindezekről függetlenül mégis vannak problémák, mert pl. egyre kevesebben akarnak tanárok lenni, de a fizetés is kevés. Hollandiában nagy hangsúlyt fektetnek a szakoktatásra, a célok a következők: jól képzett munkaerő biztosítása, rugalmas munkavégzés, jó tanulási lehetőségek, felelős állampolgárokka válás. Több olyan intézmény is létezik, amelynek az a feladata, hogy közvetítsen az iskolák, cégek, illetve a minisztériumok között, ami miatt jól illeszkedik pl. a képzés és a gazdaság. Érdekes az is, hogy Hollandiában a gyakorlati képzésen résztvevő diákok minimálbért kapnak!

Több gyakorlati helyet is meglátogattak, pl. egy nagyáruházat is. Ott a diákoknak meg kellett közösen találniuk, hogy mely helyzetbe tudnak jól dolgozni. A szakoktatásban az elméleti képzés két napig tart, a gyakorlati oktatás pedig három napig. A diákok az anyag feldolgozásában sem együtt haladnak, hanem maximálisan figyelembe veszik a képességekben való különbségeket. A tanulók számára Hollandiában is a gyakorlat a népszerűbb! Az iskolák ellátottsága mindenütt ideális. A továbbképzés alatt a résztvevők szinte egész Hollandiát bejárták, hazatérve pedig mindenki beszámolt arról, hogy milyen az ottani oktatási rendszer, mit érdemes a hollandoktól tanulni.

Rapajkó Tibor

Tisztújítás az Eleki Németek Egyesületénél

A 2003-ban választott Eleki Németek Egyesülete vezetőségének mandátuma lejárt ez év áprilisában, ezért új választásra került sor, 2007. június 12-én, a Leimen Közösségi

Házban. A választási közgyűlésre névre szóló meghívó hívta az egyesületi tagokat. A választás lebonyolítása előtt Szelényi Ernő leköszönő elnök üdvözölte a megjelenteket és értékelte az elmúlt évek eredményeit. Ezután felkérte Niedermayer Ernőt, aki eddig a titkári feladatokat látta el, hogy vezesse le a választást és ismertesse a napirendi pontokat.

Ezek az alábbiak voltak:

1./ Alapszabály módosítása,

2./ Új vezetőség választása

-- Az első napirendnél az egyesület székhelyének változása is szerepelt, Kossuth út 13.sz. helyett Kétegyházi út 2-re.

-- Az Alapszabály V.fejezetének 8.pontjában is módosítás történt: 1 elnök, 2 alelnök, 1 titkár, 1 pénztáros és 1 jkv.-vezető jelölésével. Lemaradt az eddigi 5 fő vezetőségi tag megválasztása. Mielőtt az új vezetőség választására sor került, a közgyűlés megválasztotta a szavazást lebonyolító szavazatszámoló bizottság tagjait: Püspöki Jánosné elnököt, és a 2 tagot: Ament Rita és Papp Lászlóné személyében. Ezután a szavazólapokra rákerültek a jelöltek. A szavazás titkos volt, mindenki arra X-szelt, aki szerinte el tudja látni azokat a feladatokat, melyre jelöltette magát. A szavazatok összeszámlálása után az alábbi eredmények születtek:

Elnök: Szilbereisz Józsefné, alelnök: Wittmann György, titkár: Nádor Mária, pénztáros: Vízi Erzsébet, jegyzőkönyv-vezető: Erdei Istvánné. A tagság ekkor választotta meg az Ellenőrző Bizottság tagjait is, az alábbiak szerint: elnök: Wittmann Györgyné, tagok: Czírok Gyuláné és Zemplényi Lászlóné. Reisz György egyesületi tag és egyben a Német Kisebbségi Önkormányzat képviselője, megköszönte az előző vezetőség 4 év alatt végzett tevékenységét. Szelényi Ernő volt elnök gratulált az új elnöknek és jó munkát kívánt az új vezetőségnek. Szilbereisz Józsefné új elnök megköszönte a bizalmat és kérte a tagság további támogatását. Bejelentette továbbá, hogy az összejevetelek ezután is minden hónap első keddjén lesznek. Mivel a június 12-i közgyűlésen a 2. alelnök-jelölt nem kapta meg a szavazatok 50 %-át, így újabb közgyűlést kellett összehívni. Ezen a közgyűlésen ismét Alapszabály módosításról szavazott a tagság, melynek eredményeként 1 alelnök személye mellett döntöttek. A Békés Megyei Bíróságtól ezután megérkezett a végzés, amely 2007. szeptember 3-án jogerőre is emelkedett.

Nádor Mária

Jeles napok decemberben

December régi magyar neve: BAK hava, azután karácsony hava. A karácsonyi ünnepekör az advent első napjával veszi kezdetét és vízkeresztig tart.

ADVENT

Az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészület négyhetes időszaka. Eredete az 5. – 6. századra nyúlik vissza. A vallási előkészületet a böjten kívül a hajnali misék, a roráték jelentették és még ma is jelentik. Ezeket napfelkelte előtt tartotta az egyház. Ebben az időszakban nem rendeztek lakodalmakat és zajos mulatságokat.

December 3. -- Ferenc napja

Köszöntsük őket az alábbi rigmussal:

„Ferenc napra virradtam,
Hamar ide pottyantam,
Köszönteni Tégedet,
Sok szép napot érijél meg!”

December 4. -- Borbála napja

Szent Borbála emlékünnepe, aki KisÁzsiában élt. Keresztény hitéért megkínozták, majd lefejezték. A bányászok, a tüzérek, a várak védőszentje volt. A hajadon lányok pártfogójuknak tekintették. Jellemzőek erre a napra a munkatilalmak. Nem szabad fonni, varrni sem, mert akkor bevarrnák a tyúkok fenekét. Söpörni sem szabad, mert elsöpörnék a szerencsét. A fiúk e napon jártak kotyolni. Mondókájukban keveredtek a Lucázó, a farsangköszöntő és a regölés szövegei, melynek végén leguggoltak és a következőt kiabálták:

„Így üjje meg a kentek kotlósa a tojást!”

December 6. – Szent Miklós napja

Ő a legismertebb, legnépszerűbb szent az egész világon. Szent Miklós a kisázsiai Myra püspöke volt, a 4. században élt. A legenda szerint Szent Miklós egy szegény ember 3 lányát úgy mentette meg a prostitúciótól, hogy 3 egymást követő éjen aranypénzes zacskót dobott be az ablakukon.

A Miklós-napi ajándékozásnak hagyományai vannak. Miklós püspök az ünnep előestéjén kíséretével együtt betér olyan házakba, ahol gyermekek vannak, ott vizsgálta, imádkoztatja, majd tudásuk szerint jutalmazza őket, vagy virgáccsal fenyíti őket. Kísérője az ördög. Az álarcos, vagy kormos képű, szarvakat viselő szörnyalak ijesztgeti a gyermekeket. Szent Miklós azonban sokszor láncra veri az ördögöt. A gyerekek a nap előestéjén kitisztítják cipőiket és kiteszik az ablakba. A kiscipők reggelre megtelnek mindenféle finom édességgel, narancssal, dióval és persze virgáccsal. Amikor felébrednek, örömmel látják, amíg ők aludtak, itt járt a Mikulás.

A mi kis városunkban is szokás, hogy Mikulás járja a kisgyermekes házakat és a puttonyából előkerül mindenféle meglepetés. Ezeket csak akkor kapják meg a gyerekek, ha egy szép verssel, vagy dallal köszöntötték a messziről érkezett vendéget.

December 13. -- Luca napja

Luca, Lúcia, ókeresztény szűz vértanú. Szicíliai származású lány volt, fiatalon halt meg. A Lúcia név a latin lux „fény, szem, szeme világa, szeme fénye” szóból ered. Elsősorban a vakok és a szemfájósok tartották védőszentjüknek.

Lucának kettős természete volt: - egyrészt az oltáron tisztelt szentként ismert, másrészt sokkal határozottabb alakot öltve ismeretes a rettegett leprafehér, banyaszemű Luca.

Nagyon gazdag a Luca-napi hiedelmek, népszokások tárháza:

-- Lucakalendárium: amely a Luca napjától karácsonyig terjedő 12 nap időjárásából próbált következtetni a jövő évre.

-- Luca széke: 13 féle fából Luca napjától karácsonyig készült,

-- Luca búza: a Luca napon elvetett búza karácsony esti állapotából lehetett következtetni a következő évi termésre,

-- Ismertek a Luca-napi köszöntések, kotyolások.

December 21. – Tamás napja

Hitetlen Tamás néven emlegetett apostol napja. A Biblia szerint pünkösd után Jézus külön megjelent neki, megmutatva sebeit. Ezen a napon gyakran vágtak disznót. Az ekkor levágott disznó háját „Tamáshájnak” nevezték. A csillagászati tél ezen a napon kezdődik. Ez az év legrövidebb napja.

Szentcsaládjárás:

A szálláskeresés, „szentcsaládjárás” néven ismert a magyar nyelvterületen. Karácsony előtt 9 napon át, egymáshoz közel lakó családok vitték egymáshoz a Szent Család képét,

vagy szobrát. A szentcsaládjárás egyik legismertebb énekének egyik versszaka így hangzik:

„Szállást keres a Szent Család,
De senki sincs, ki helyet ad,
Nincsen aki befogadja,
Őt ki égnék, s földnek Ura!”

A házakban együtt imádkoztak és énekeltek az összegyűlt családtagok.

Betlehemezés:

többszereplős dramaturgiai játék, a karácsonyi ünnepkör legnépszerűbb pásztorjátéka. Ezeket a 11.századtól kezdve a templomokban is előadták. A betlehemezés fő kelléke a jászol, vagy templom alakú Betlehem, amelyben többnyire a Szent Család látható, valamint angyalok, állatfigurák. Ezeket többnyire házilag készítették. Házról-házra jártak a gyerekek és az őket elkísérő felnőttek. Miután előadásuk végére értek, a háziak dióval, almával, süteménnyel és egyéb finomságokkal látták el őket. Ezekért köszönetet mondtak és karácsonyi dalt énekelve mentek tovább.

December 24. -- Ádám, Éva napja

Ez a nap az adventi időszak utolsó napja. Ekkor általában „paradicsomjáték” került színre, amely a bibliai történetet, a bűnbeesést adja elő, dramatikus formában.

A karácsony a keresztény egyház egyik legnagyobb ünnepe, a 4. század óta december 25-én ünnepeljük Jézus Krisztus születését.

December 25. – Karácsony napja

A hagyományos magyar paraszti életben a család ünnepe volt. Ez a nap munkatiltalommal járt: még a szemetet sem vitték ki, csak a legszükségesebb munkát végezték el, nem fésülködtek, nem főztek, csak az előtte való napokon. Tilos volt e napon a kölcsönkérés és a kölcsönadás is, mert kivitték volna a házból a szerencsét.

December 26. – Karácsony másodnapja – István napja

István az egyház első vértanúja., államalapító királyunk, Szent István névadó szentje. Az egyik legkedveltebb névünnep.

Sok István-napi köszöntő ismeretes, íme egy:

„Kedves Pista bátyám, magam is azt mondom,
Éltesse az Isten sok friss egészségben.
Mint egy szép rózsaszál virágos kertben,
Virágozzék István szentek seregében!
Dicsértessék a Jézus Krisztus!”

December 27. – János napja

Szent János evangélista ünnepe, aki Zebedeus fia és Jakab apostol fivére volt. Az elsők között követte Jézus Krisztust.

E naphoz kapcsolódott a „borszentelés” szokása. A szent bornak is mágikus erőt tulajdonítottak. Beteg embert és állatot gyógyítottak vele. A János név is kedvelt névünnep.

December 28. – Aprószentek napja

Heródes király Betlehemben és környékén minden kisdedet meggyilkoltatott, aki Jézussal egy időben született. A fiúgyermek megvesszőzésének szokását a betlehemi kisdedek szenvedéseire vetítik vissza, a lányokét azzal magyarázzák, hogy Betlehemben a fiúgyermekek haltak meg, és ezért ilyenkor a lányoknak kell szenvednie. Az e napon szokásos vesszőzés avató, tisztító és betegségeltávolító rítus volt.

December 31. – Szilveszter napja

Szent Szilveszter pápa (314 – 335) ünnepe. A polgári év utolsó napja. Este a templomokban óévi hálaadást tartanak. Szilveszterkor a szokások és hiedelmek célja az, hogy biztosítsa a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencséjét és a termés bőségét. E nap szokásainál különösen fontos szerepe van a zajkeltésnek.

Íme egy óesztendői búcsúztató:

„Uram, ím, itt állunk egy évnek sírjánál.

Hálát adunk ennek utolsó pontjánál.

De, ha széjjel nézünk, ó be sokan nincsenek,

Kik az év elején mivelünk örültenek.

Ők most már alusznak, aludjanak békével,

Egy jobb élet újévén velünk ébredjenek fel!”

Nádor Mária